

HÖRBY KOMMUN
kommunen@horby.se

2023-06-26

1 (23)

Dnr SI 2023:281

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
Grundsärskolan Hörby kommun
i Hörby kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Grundsärskolan Hörby kommun avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Grundsärskolan Hörby kommun i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling och skapar i låg utsträckning en ändamålsenlig organisation.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver genomföra en bedömning av undervisningens kvalitet utifrån en bred uppföljning av undervisningens genomförande och de förutsättningar lärare ges, samt utifrån analysen sätta in åtgärder så att samtliga lärare har den kompetens och får det stöd som behövs för att ge god undervisning.

Undervisning

Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver, under ledning av rektorn, planera, genomföra och anpassa undervisningen på ett sådant sätt att alla elever stimuleras och utmanas utifrån deras förutsättningar och behov.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver involvera studie- och yrkesvägledare i högre grad i arbetet med att handleda och stötta personalen så att de i undervisningen kan vägleda eleverna rätt och förbereda dem för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i låg utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera lärares möjligheter att samverka i bedömningsfrågor, så att det sker på ett strukturerat sätt som ger förutsättningar för alla lärare som undervisar grundsärskolans elever att utveckla sin bedömarkompetens och öka likvärdigheten.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla arbetet med att göra självständiga bedömningar och analyser av skolans verksamhet, för att utifrån denna analys kunna ge rektorn goda förutsättningar för undervisningens genomförande.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **12 januari 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 1) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:281) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för grundskolan (Lgrsär22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling och skapar i låg utsträckning en ändamålsenlig organisation.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande: Granskningen visar att rektorn har god kännedom om grundskolans verksamhet och genomför kontinuerliga uppföljningar, men rektorn genomför inte en bred uppföljning av kvaliteten på undervisningen som eleverna ges i grundskoleklass. Granskningen visar vidare att rektorn har påbörjat ett arbete med att organisera för en tillgänglig lärmiljö, men att alla elever inte möter samma kvalitet i undervisningen.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn har god kännedom om grundskolans verksamhet och genomför kontinuerliga uppföljningar, men rektorn genomför inte en bred

uppföljning av kvaliteten på undervisningen som eleverna ges i grundskoleklass. Av intervju med skolans personal och rektorn samt i inskickad dokumentation framgår att rektorn följer upp verksamheten i grundsärskolan genom skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn tar del av elevernas omdömen och betyg samt deltar regelbundet i konferenser. Skolans resultat följs även upp av rektorn i olika forum såsom elevhälsoteamsmöte, elevråd samt veckovisa möten med de båda teamen på skolenheten samt genom att hen tar del av dokumentation från övriga möten och samplaneringar som sker i grundsärskolans två team. Rektorn beskriver att hen inte tar del av samtliga elevers individuella utvecklingsplan men genom att hen tar del av anteckningar från handledningstillfällen av specialpedagog följer rektorn upp elevernas progression. Rektorn tar även del av dokumentationen från den handledning som en av specialpedagogerna har tillsammans med elevassistenter. Grundsärskolans elevers upplevelse av trygghet följer rektorn upp genom att personalen på klassråden exempelvis lyfter om det finns platser på skolan som känns otrygga och tar det vidare till elevrådet. Vidare framgår av intervju med lärare och elevassistenter som undervisar i grundsärskolans undervisningsgrupper att rektorn följer upp undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar genom lektionsobservationer samt planerade och spontana samtal på den egna skolenheten. Rektorn tar även del av de planeringar som lärarna anställda på grundsärskolan gör. Dock framgår det att rektorn inte tar del av planeringar som görs av lärarna som undervisar grundsärskolans elever i grundskoleklass samt att uppföljning av undervisningen som sker i grundskoleklass och de förutsättningar lärarna ges inte sker systematiskt. Lärarna som undervisar grundsärskolans elever i grundskoleklass säger i intervju att de har möjlighet att kontakta rektorn vid behov av exempelvis stöd eller kompletterande material, samt få handledning av specialpedagog, men att detta sker på deras eget initiativ. Rektorn uttrycker att skolan behöver fortsätta utveckla en samsyn mellan de olika lärargrupperna kring undervisningens genomförande och bedömningen av elevernas kunskaper.

Rektorn har utifrån sin bedömning identifierat behov av att utveckla undervisningen på grundsärskolan och påbörjat ett utvecklingsarbete med förbättringsåtgärder. Av intervju med rektorn samt inskickad dokumentation framgår att kommunens övergripande mål har brutits ner till skolans utvecklingsområden och att anpassningar har skett till grundsärskolans läroplansmål och vad skolenheten behöver arbeta med utifrån elevernas behov. Det framgår av flera intervjuer att rektorn identifierat att inkluderingstanken skolan haft är god, men att den inte i alla sammanhang gynnar samtliga elevers utveckling och att det behövs legitimerade lärare i grundsärskolans undervisningsgrupper (se mer information i Bilaga 2: *Bakgrundsuppgifter om verksamheten* sist i detta beslut). Rektorn har identifierat att de tillfällen

grundsärskolans elever ska undervisas i grundskoleklass måste vara noga avvägda samt att undervisningens kvalitet behöver höjas. Hen har därför bland annat ändrat organisationen för integrering och infört mindre stadivisa undervisningsgrupper för grundsärskolans elever, anställt lärare i grundsärskolans årkurs 7-9, hörselpedagog och ytterligare specialpedagog samt inrättat klass- och elevråd för att öka elevernas inflytande över och delaktighet i utbildningen. Rektorn berättar i intervju att hen utifrån identifierade behov även planerar att anställa en lärare till grundsärskolans årkurs 4-6.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn har påbörjat ett arbete med att organisera för en fysiskt och socialt tillgänglig lärmiljö. Av intervju med rektorn framkommer att hen sett till att grundsärskolans lokaler är centralt placerade i skolan, i anslutning till grundskolans klassrum, bland annat för att underlätta förflyttningar för elever som har fysiskt svårt att ta sig fram. Det framkommer även att rektorn organiserat för att grundsärskolans personal fungerar som bro mellan de olika elevgrupperna, exempelvis genom att ge elevassistenterna i uppdrag att sprida kompetensen hos samtlig personal i tecken som alternativ kommunikation. Skolan har en relativt låg andel lärare i relation till andelen elevassistenter. Rektorn har sett ett behov av att höja assistenternas kompetens och därför satt in fortbildning för dem, vilket inte förekommit tidigare. Rektorn uppmanar även assistenterna att sätta personliga mål för att utveckla sin egen profession och därigenom gagna verksamheten.

Granskningen visar vidare att rektorn påbörjat ett arbete med att organisera för en pedagogiskt tillgänglig lärmiljö, men att alla elever inte möter samma kvalitet i undervisningen. Genom organisering av olika undervisningsgrupper ger rektorn förutsättningar för elever att läsa flexibelt, både ämnen och ämnesområden, och av intervjuer framgår att lärarna har god kännedom om möjligheten för eleverna att läsa en kombination av grundskolans och grundsärskolans ämnen. Exempelvis finns det elever som bedömts i slöjd och musik enligt grundskolans betygskriterier under tiden de undervisats i grundskoleklass. Rektorn berättar att processen med en ökad tillgång av lärarkompetens är igång och att hen märker stor skillnad i organisationen i årskurserna 7-9 samt inom ämnesområden, där hen anställt fler lärare. Det utökade antalet lärare på grundsärskolan kommer enligt rektorn innebära att undervisningens kvalitet höjs bland annat genom att lärarna i grundskolan och grundsärskolan i och med den nya organisationen kan samverka på ett kvalitetshöjande sätt. Representanter för elevhälsan berättar att fokus under nuvarande rektors ledning har flyttats från omsorg till utbildning, men av intervjuer med såväl lärare som elevassistenter framgår att det fortfarande finns svårigheter att upprätthålla en jämn

god kvalitet i undervisningen. Rektorn har i syfte att höja undervisningens kvalitet påbörjat ett arbete med att lärarna ska arbeta med stödstrukturer i alla klassrum. Dessa stödstrukturer består bland annat av att lärare ska använda sig av bildstöd samt av att för eleverna besvara sju didaktiska frågor (*Vad? När? Hur? Varför? Vem? Hur länge? Vad händer sedan?*) för att tydliggöra syftet med undervisningen. Det framgår dock av observationer och elevintervjuer att dessa stödstrukturer används i varierande omfattning av lärarna. Rektorn berättar att användningen av stödstrukturer kommer att öka då lärarna kommer att kunna få mer riktat specialpedagogiskt stöd när ytterligare en lärare anställs i grundsärskolan. I intervju uttrycker lärare som tillhör grundskolan, men undervisar grundsärskoleelever i grundskoleklass, önskemål om mer kompetensutveckling riktad mot grundsärskolan och dess målgrupp samt bättre samverkan med grundsärskolans lärare och personal. Av intervjuer med personal framkommer även att skolenheterna visserligen har vissa gemensamma fortbildningsdagar men att samverkan mellan lärarna på de olika skolenheterna i hög grad är personberoende och inte systematiskt styrd av rektorn på grundsärskolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver genomföra en bedömning av undervisningens kvalitet utifrån en bred uppföljning av undervisningens genomförande och de förutsättningar lärare ges, samt utifrån analysen sätta in åtgärder så att samtliga lärare har den kompetens och får det stöd som behövs för att ge god undervisning.

Granskningen visar att rektorn inte till fullo följer upp undervisningens genomförande och de förutsättningar lärare ges. Även om rektorn inhämtar mycket information om det som sker i den egna verksamheten och utifrån denna kunskap genomför förbättringsåtgärder är en bred uppföljning av undervisningens kvalitet i samtliga miljöer ett viktigt underlag för att rektorn ska kunna bedöma huruvida syftet med utbildningen uppfylls och för att säkra en likvärdighet i lärares arbete.

Av 4 kap. 3 § framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. En sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen om anges i 3 § ska, enligt 4 kap. 4 §, även genomföras på skolenhetsnivå under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det är rektorn som ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs. Det framgår vidare av 4 kap. 5 § att inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål

som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Enligt 4 kap. 6 § ska det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras. Det framgår även av läroplanen att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna.¹

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn kontinuerligt och systematiskt följer upp skolans verksamhet med fokus på vilka organisatoriska förutsättningar som ges för undervisningen och därefter genomför en analys i relation till om undervisningen genomförs på ett för skolformen anpassat och träffsäkert sätt. Det är av största vikt att rektorn följer undervisningens genomförande i samtliga undervisningsmiljöer som eleverna vistas i för att säkerställa undervisningens kvalitet. Därtill bör rektorn ta ansvar för att samtliga lärare har den reella kompetens och kännedom om de stödstrukturer som behövs för att undervisa i aktuell skolform. Rektorn behöver genom kompetensutveckling se till att möta de behov som finns, samt ge lärare och annan personal det stöd som behövs, för att de på ett bra sätt ska kunna genomföra undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8

Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i låg utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande: Granskningen visar att undervisningen till viss del utgår ifrån en gemensam struktur där syftet med olika arbetsmoment tydliggörs för eleverna, men detta förekommer inte i alla klassrum. Granskningen visar vidare att lärarna individanpassar undervisningen, men att det skiljer sig mellan olika lärare i vilken utsträckning detta görs. Granskningen visar slutligen att lärarna använder individanpassade hjälpmedel i undervisningen samt ger eleverna ett aktivt lärarstöd, men att lärarna i olika

¹ Läroplan för grundskolan (Lgrs 22) 2.8 Rektorns ansvar.

utsträckning utformar undervisningen så att den är varierad och stimulerande för alla elever, samt ligger på en för eleverna lämplig nivå.

Strukturerad undervisning som möjliggör för individanpassningar och att lära tillsammans

Granskningen visar att undervisningen till viss del utgår ifrån en gemensam struktur där syftet med olika arbetsmoment tydliggörs för eleverna, men detta förekommer inte i alla klassrum. Exempelvis finns hela dagens schema med bildstöd uppsatt på tavlan i flera av grundsärskolans klassrum och vid lektionsstart finns det uppsatt bildstöd som visar vad som ska ske under den specifika lektionen och i vilken ordning. Vissa elever har även personliga scheman på sina bänkar. Vid intervjuer berättar lärarna att de använder sig av de sju didaktiska frågorna för att med dessa tydliggöra syftet med undervisningen. Vid de observerade lektionerna i grundsärskolans klassrum finns frågorna med bildstöd angivna på väggen i klassrummet, men endast under vissa lektioner är de förklarade och används aktivt av lärarna. De sju didaktiska frågorna återfinns inte heller på alla lektioner för grundsärskolans elever. I intervju med elevassistenterna framkommer att bildstöd och de sju frågorna inte är lika ofta förekommande då grundsärskolans elever undervisas i grundskoleklass. Eleverna berättar att lärarna har olika struktur på sina lektioner, att vissa lärare inte tydliggör målen för eleverna och att lektionsstart och lektionsavslut ser olika ut för olika lärare och i olika klassrum.

Granskningen visar vidare att lärarna individanpassar undervisningen och att eleverna i vissa avseenden får lära tillsammans, men att det skiljer sig mellan olika lärare i vilken utsträckning detta görs. Av lektionsobservationer och intervjuer med lärare framgår att flera av lärarna individanpassar undervisningen för eleverna. Detta sker exempelvis när eleverna undervisas i grundsärskolans undervisningsgrupp och hela klassen arbetar med samma arbetsområde, då någon elev använder ett datorprogram för att lösa uppgifterna medan en annan elev arbetar med papper och penna och en tredje med laborativt material. Samtidigt som de flesta av eleverna vid de observerade lektionerna arbetar individuellt, ges eleverna visst utrymme att lära tillsammans. Vid intervju med lärare som undervisar ämnesområden ges flera exempel på hur personalen möjliggör för samarbete i elevgruppen, bland annat i form av lekar eller i gemensamma projekt där eleverna exempelvis bakar tillsammans eller tränar samarbete i rörelsesånglekar samt spelar instrument tillsammans. Samtidigt berättar rektorn i intervju att lärarna har kommit olika långt i de olika teamen vad gäller att ge eleverna möjlighet att lära tillsammans och att det är ett utvecklingsområde.

Varierad och stimulerande undervisning som innefattar individanpassade hjälpmedel och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att lärarna använder individanpassade hjälpmedel i undervisningen och eleverna ges aktivt lärarstöd. Vid samtliga observerade lektioner i grundsärskolans undervisningsgrupper ges eleverna möjlighet att använda sig av individanpassade hjälpmedel såsom exempelvis bild- och teckenstöd vid kommunikation samt tidshjälpmedel. Eleverna berättar att de kan använda sig av datorer vid vissa uppgifter och även laborativt material vid teoretisk undervisning. I intervju berättar lärare som undervisar ämnesområde hur de arbetar med att prova ut olika hjälpmedel för elever, så att dessa ska vara så ändamålsenliga som möjligt för den enskilda eleven. Vidare framgår att lärare och elevassistenter även har regelbundna samtal om hur stöd kan ges i takt med att eleverna utvecklas. Bland annat har personalen gemensamt identifierat att någon elev inte tar till sig bildstöd eller tecken och att de därför testat sig fram med rörliga bilder samt fysiska föremål, såsom att hålla i en sked under tiden eleven går till matsalen. Vid flera av de observerade lektionerna i grundsärskolans undervisningsgrupper finns lärare och assistenter till hands för eleverna för att kunna påbörja, behålla engagemang och avsluta en uppgift. Exempelvis läser personalen uppgifter högt samt vid behov stöttar eleverna i att anteckna svar. Vid praktisk-estetisk undervisning ges eleverna olika former av aktivt lärarstöd i olika omfattning, utifrån elevernas förutsättningar. Till exempel får eleverna samma instruktion med bildstöd, men vid genomförande gör personalen avvägningar av hur mycket stöd respektive elev är i behov av, i form av fysisk eller verbal stöttning. Vid vissa lektioner erbjuds eleverna digitala hjälpmedel för att förtydliga arbetsuppgifterna och eleverna kan även använda sig av information på digitala plattformar som stöd för att förstå och komma igång med uppgifter samt för att bibehålla engagemang.

Granskningen visar vidare att flera lärare inom grundsärskolan utformar undervisningen så att den är varierad och stimulerande för eleverna, samt ligger på en för eleverna lämplig nivå, men att det finns lärare på grundskolan som inte gör detta fullt ut. Av intervju med lärare framgår att de försöker skapa balans och variation genom rutiner och genom att koppla olika moment till en kontext. Exempelvis samlade elever som studerar ämnesområde stenar under en lektion. Stenarna användes därefter i kombination med pärlor under estetisk verksamhet tillsammans med en instruktion gjord med bildstöd. Lärare berättar även hur de besökt en brädgård, kopplat detta till papperstillverkning och framställt eget papper i klassrummet. Flera av grundsärskolans elever läser delar av sina ämnen i grundskolans klasser och eleverna berättar i intervju att vissa av lärarna kan ha långa genomgångar vilket gör undervisningen tråkig. Av intervjuer med elevassistenter framgår att grundskolans ämneslärare inte alltid anpassar undervisningen till eleverna i grundsärskolan utan

ofta ger samma undervisning för grundsärskolans elever som för grundskolans elever. Lärarna markerar ibland vilka uppgifter i undervisningsmaterialet eleverna i grundsärskolan ska göra, men det är ofta elevassistentens uppgift att avgöra vilka uppgifter, eller på egen hand utforma uppgifter, som ligger på en lämplig nivå och samtidigt utmanar eleverna samt bidrar till progression. För eleverna i årskurs 7-9 finns det möjlighet att repetera och arbeta vidare med ämnet på en lämplig nivå i mindre undervisningsgrupp tillsammans med grundsärskolans lärare, men för de elever som tillhör årskurs 4-6 finns det ingen legitimerad lärare i grundsärskolans undervisningsgrupp vilket innebär att repetition och fördjupning får ges av elevassistent.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver, under ledning av rektorn, planera, genomföra och anpassa undervisningen på ett sådant sätt att alla elever stimuleras och utmanas utifrån deras förutsättningar och behov.

Granskningen visar att det finns elever som inte i alla sammanhang får en undervisning som ligger på en för eleven lämplig nivå och utmanar eleven utifrån dess förutsättningar och behov. Det gäller framförallt elever som läser grundsärskolans ämnen i grundskoleklass, som inte alltid får undervisning anpassad för deras nivå.

Av 3 kap. 2 § skollagen framgår att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av skollagen 11 kap. 2 § framgår vidare att grundsärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en för dem anpassad utbildning som ger kunskaper och värden och utvecklar elevernas förmåga att tillägna sig dessa. I läroplanen för grundsärskolan står det vidare att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.²

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn inom ramen för det pågående arbetet med att skapa en gemensam övergripande struktur för undervisningen tillsammans med lärarna utvecklar arbetet med att anpassa undervisningen och dess syfte så att den hamnar på en för eleverna lagom utmanande nivå. Det kan handla om att initiera

² Läroplan för grundsärskolan (Lgrs 22) 2.2 Kunskaper

pedagogiska diskussioner och kollegialt utbyte i syfte att utveckla arbetet med individanpassningar, differentierad undervisning och utmanande uppgifter för alla elever oavsett i vilket skolsammanhang eleverna befinner sig i. Det är därför av vikt att samtliga lärare som undervisar elever i grundsärskolan deltar i dessa diskussioner. Som ett stöd för utvecklingsarbetet med att anpassa undervisningen och dess syfte kan rektorn också med fördel ta hjälp av Skolverkets kommentarmaterial till grundsärskolans kursplaner.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen. Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande: Granskningen visar att skolan bedriver ett aktivt arbete med att skapa trygghet där möjlighet till social gemenskap utanför elevens egen undervisningsgrupp ingår. Granskningen visar vidare att skolan ger eleverna konkreta erfarenheter av närsamhället för att öka elevernas förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhällslivet, men att vissa aktiviteter inte fullt ut är anpassade till grundsärskolans elevgrupp.

Trygghet i sociala sammanhang

Granskningen visar att skolan bedriver ett aktivt arbete med att skapa trygghet där möjlighet till social gemenskap utanför elevens egen undervisningsgrupp ingår. I inkommen dokumentation och i intervju med lärare och rektorn framkommer att frågor om trygghet och trivsel regelbundet och systematiskt tas upp på utvecklingssamtal och i skolans klass- och elevråd. Detta ger rektorn och personalen en bild av hur eleverna upplever trygghet och samhörighet såväl i sin undervisningsgrupp som utanför den, även om det framkommer att grundsärskoleelevernas upplevelse av trygghet inte går att utläsa ur den trygghet- och trivselenkät som huvudmannen genomför. I samtliga intervjuer framkommer att flera av eleverna har goda möjligheter att interagera med elever utanför sin

undervisningsgrupp då de undervisas i grundskoleklass delar av dagen och deltar i olika aktiviteter både tillsammans med grundskoleklassen och med grundsärskolans undervisningsgrupp. För att främja trygghet i sociala sammanhang har rektorn organiserat så att en del av grundsärskolans personal tjänstgör viss tid i gemensamma rastutrymmen samt på det gemensamma fritidshemmet. Personalen fungerar därmed som en brygga, och skapar större förståelse, mellan de olika elevgrupperna, samt bidrar till en ökad känsla av trygghet hos grundsärskolans elever. Det framgår att skolan är flexibel med att anpassa enskilda elevers schema så att rasterna möjliggör för social gemenskap. Eleverna i grundsärskolan står även i den gemensamma kiosken, både i syfte att främja den sociala gemenskapen utanför den egna undervisningsgruppen och som en lärsituation, samt umgås på gemensamma ytor såsom i uppehållsrummet och i matsalen. Elevassistenterna och rektorn ger i intervju flera exempel på hur de genom att sprida kunskap om exempelvis tecken som alternativ och kompletterande kommunikation underlättar för andra elever och vuxna att kommunicera med eleverna på grundsärskolan.

Deltagande i samhällsliv

Granskningen visar att skolan ger eleverna konkreta erfarenheter av närsamhället för att öka elevernas förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhällslivet, men att vissa aktiviteter inte fullt ut är anpassade till grundsärskolans elevgrupp. I intervjuer med lärare, rektorn och elever framkommer att de i undervisningen genomför regelbundna aktiviteter i närsamhället, såsom att besöka ishallen, återvinningscentralen, biblioteket och gå till affären samt att grundsärskolans elever deltagit i skolvalet. Huvudmannen tillhandahåller en centralt utformad plan för studie- och yrkesvägledning, Framtidskompassen, samt en kulturgaranti som båda omfattar ett årshjul med aktiviteter för alla elever i grundskolan och där även vissa av grundsärskolans elever deltar. Personalen har olika uppfattningar om hur väl anpassade dessa aktiviteter som ingår i Framtidskompassen och kulturgarantin är till eleverna i grundsärskolan. Någon lärare ger i intervju ett exempel på en konsert som genomfördes för hela skolan, där det hade varit önskvärt med en kontakt inför besöket för att kunna anpassa arrangemanget ljudmässigt så att samtliga elever hade kunnat delta vid konserten. Andra intervjupersoner säger samtidigt att det löpande sker samtal om vilka aktiviteter som eleverna ska delta i utifrån elevernas enskilda behov och förutsättningar. Det framgår att skolans aktiviteter i viss mån bidrar till att eleverna i vardagen ska kunna vara delaktiga i samhället med dess pågående digitalisering. Lärarna berättar att de har digitalisering på schemat, där man bland annat diskuterar källkritik, och eleverna som läser ämne säger att lärarna pratat om hur man exempelvis kan använda mobiltelefonen vid betalningar samt hur man ska bete sig på nätet. Av intervju med lärare, rektorn och elevhälsans representanter framgår att

studie- och yrkesvägledare inför gymnasievalet vägleder elever och informerar elever och vårdnadshavare om olika alternativ, men detta sker först i årskurs 8 och 9. Studie- och yrkesvägledaren berättar att hen även diskuterar framtida yrkesval i relation till föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt med eleverna i grundskoleklasserna, men det framgår inte huruvida dessa diskussioner förekommer anpassat för eleverna i grundsärskolan. Av inkommen dokumentation har grundsärskolan inom ramen för Framtidskompassen exempelvis arbetat med samhällsviktiga yrken som tema, men av intervjuer med både elevhälsans representanter och elevassistenter framgår att personalen upplever en svårighet i att uppmärksamma eleverna på att vissa utbildningsvägar och yrken inte är öppna för dem samt att de inte diskuterar elevernas framtida möjligheter eller olika yrkens kompetenskrav tillsammans med eleverna. Det framgår även att studie- och yrkesvägledaren inte diskuterar vilka framtida yrkes- och utbildningsvägar som är tillgängliga för eleverna tillsammans med lärarna eller elevassistenterna eller hur elevernas framtida val kan kopplas till den dagliga undervisningen. Rektorn berättar att personalen är med vid flera av studie- och yrkesvägledarens samtal med eleverna samt att de deltar på föräldramöte och således bör vara informerade.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver involvera studie- och yrkesvägledare i högre grad i arbetet med att handleda och stötta personalen så att de i undervisningen kan förbereda eleverna för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolinspektionens granskning visar att skolan ger eleverna konkreta erfarenheter av närsamhället för att öka elevernas förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhällslivet. Dock visar granskningen att delar av det planerade arbetet inte är anpassat till grundsärskolan elever och likaså deltar studie- och yrkesvägledare endast i vissa avseenden. För att lärare och annan personal ska kunna göra anpassade och relevanta aktiviteter och föra medvetna samtal med eleverna om deras framtida möjligheter och begränsningar behöver skolans personal känna till förändringar i arbetsliv, olika yrkens kompetenskrav och utbildningsvägar. Studie- och yrkesvägledare behöver därmed bidra med sin kompetens i skolans arbete med att göra eleverna till aktiva samhällsmedborgare. Då tankar om framtida vuxenliv grundläggs tidigt behöver även lärare som undervisar i grundsärskolans tidigare årskurser ha tillgång till sådan kompetens.

Av 11 kap. 2§ skollagen framgår att utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling, förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Av läroplanen för grundsärskolan framgår bland annat att alla som arbetar i skolan ska verka för att utveckla kontakter med arbets-, förenings- och kulturliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö och bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund. Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.³

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar arbetet med att förbereda eleverna för ett aktivt och självständigt samhällsliv där studie- och yrkesvägledarens kompetens tas tillvara. En studie- och yrkesvägledare besitter särskild kunskap om förändringar i yrkeslivet, olika kompetenskrav och utbildningsvägar vilket innebär att dennes medverkan spelar en viktig roll i skolans arbete med att förbereda eleverna för ett aktivt och självständigt vuxenliv. Arbetet kan med fördel även omfatta att synliggöra rådande könsnormer och föreställningar om kvinnligt och manligt i relation till ett framtida aktivt och självständigt samhällsliv. Även om studie- och yrkesvägledaren själv inte leder alla aktiviteter behöver hen handleda lärarna i planeringen av arbetet och vara ett stöd i genomförandet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgrsär22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

³ Läroplan för grundsärskolan (Lgrs 22) 2.6 Skolan och omvärlden

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i låg utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande: Granskningen visar att skolan har rutiner kring att fortlöpande dokumentera elevernas kunskapsutveckling, men det framgår att detta inte görs systematiskt för alla elever. Granskningen visar vidare att rektorn inte har organiserat verksamheten så att samverkan i bedömningsfrågor och möjlighet till utveckling av lärares bedömarkompetens omfattas.

Fortlöpande bedömning

Granskningen visar att personalen fortlöpande bedömer elevernas kunskapsutveckling, men att det inte görs systematiskt för alla elever. Elevassistenter och specialpedagog som tillhör teamet för ämnesområden beskriver hur de på olika vis fortlöpande bedömer elevernas förmågor för att utveckla användandet av olika kommunikationshjälpmedel och främja elevens progression. De bedömer elevernas kunskapsutveckling bland annat genom en applikation på surfplattan där de genom filmning och fotografering dokumenterar samt ges stöd i sitt bedömningsarbete av en av skolans specialpedagoger. Lärare som undervisar ämnen ger exempel på hur de löpande för anteckningar om elevers progression och att de på grund av den digitala plattformens begränsningar ibland gör bedömningar av specifika uppgifter vid sidan om. Av intervjuer med elevassistenter och lärare framgår vidare att en grupp elever som läser ämnen i årskurs 4-6 inte undervisas av lärare i alla ämnen, och enligt elevassistenten sker bedömningen av elevernas kunskaper i dessa fall i samverkan mellan elevassistenten och specialpedagogen. Bedömningarna av dessa elevers kunskaper sker endast vid de tillfällen specialpedagogen deltar i undervisningen samt vid betygssättning, men elevassistenten berättar att hen försöker ha nära kommunikation med specialpedagogen för att kunna göra fortlöpande bedömningar. Enligt rektorn är det de undervisande lärarna i grundskolan som bedömer elevernas kunskaper i samråd med specialpedagog samt lärarna som undervisar eleverna i grundsärskolan, men i de fall elevassistent undervisar eleverna ska specialpedagogen säkerställa bedömningen.

Granskningen visar vidare att lärare i olika utsträckning ger en anpassad återkoppling till eleverna och synliggör elevernas progression i förhållande till kunskapskriterier. Lärare som undervisar i ämnesområden berättar att de med hjälp av de bilder och filmer som finns i dokumentationsapplikationen i slutet av varje dag tillsammans med eleven återkopplar till vad den gjort och lärt sig under dagen, i syfte att synliggöra

elevernas progression i lärandet. Lärare som undervisar i ämnen beskriver svårigheter i att ge anpassad återkoppling till eleverna. Lärarna brukar återkoppla sina bedömningar till eleverna genom bedömningsmatriser på lärplattformen, men även i informella samtal och vid utvecklingssamtal. Enligt lärarna kan det uppstå svårigheter med att anpassa bedömningsmatriserna och betygskriterierna till en för eleverna lämplig nivå, men de använder sig av bedömningsmatriserna på lärplattformen eftersom vårdnadshavarna får tillgång till dessa och därmed kan följa sina barns progression.

Samverkan

Granskningen visar att alla lärare inte har förutsättningar att samverka i bedömningsfrågor vilket påverkar lärarnas möjlighet att utveckla sin bedömarkompetens. Av intervju med representanter för huvudmannen och rektorn samt inskickad dokumentation framgår att huvudmannen höstterminen 2022 genomförde en kommunövergripande kompetensutveckling gällande betyg och bedömning. Huvudmannen och rektorn valde att lärarna skulle arbeta i tvärgrupper tillsammans med lärare från grundskolan för att sprida kompetensen hos lärarna som undervisar i båda skolformerna. Vidare framgår att lärare och specialpedagog i viss mån samverkar kring bedömningsfrågor, men att den samverkan bygger på att lärarna initierar den. Lärarna berättar att det har förekommit diskussioner kring exempelvis värdeorden i kursplanerna men att alla lärare inte har möjlighet att delta i dessa diskussioner. Vidare framgår det av lärarintervjuer att det råder en viss osäkerhet kring användandet av nationella bedömningsstöd. Rektorn säger att bedömningsstöden finns tillgängliga och att hen varit tydlig med att de ska användas men att flera av lärarna är nya och att processen med detta ännu inte hunnit börja. Rektorn har identifierat behov av att knyta grundskolans ämneslärare närmare grundsärskolans specialpedagoger och lärare, för att utveckla grundskolläraarnas bedömarkompetens, och lärare uttrycker i intervju en önskan om att utveckla forum kring bedömning för att utveckla samsyn och likvärdighet. Rektorn berättar att hen planerar att rekrytera en lärare till grundsärskolans årskurs 4-6 för att höja kvaliteten på undervisningen i dessa årskurser, samt för att skapa samverkan kring bedömning mellan grundsärskolans lärare och de lärare i grundskolan som undervisar elever enligt grundsärskolans läroplan. Rektorn har även planer på att utveckla samverkan med annan grundsärskola men i dagsläget sker inget utbyte.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera lärares möjligheter att samverka i bedömningsfrågor, så att det sker på ett strukturerat sätt som ger förutsättningar för alla lärare som undervisar grundsärskolans elever att utveckla sin bedömarkompetens och öka likvärdigheten.

Skolinspektionens granskning visar att verksamheten inte är organiserad på ett sådant sätt att det ingår en samverkan mellan alla lärare i bedömningsfrågor och det ingår heller inte ett arbete för att utveckla lärares bedömarkompetens. Det faktum att det inte finns tydligt avsatt tid för ett gemensamt arbete med bedömningsfrågor innebär, enligt Skolinspektionens mening, att det finns en uppenbar risk för att rektorn och lärare inte kan säkerställa att bedömningar blir likvärdiga och att bedömningarna heller inte kan användas som underlag för att utveckla undervisningen på ett sätt så att elever får undervisning på rätt nivå och möjlighet att utvecklas så långt som möjligt.

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var den anordnas. En likvärdig utbildning innefattar även att elever bedöms på ett så likvärdigt sätt som möjligt. Vidare framgår av 2 kap. 9 § skollagen att det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för att personalen kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.⁴

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn kontinuerligt avsätter mötestid så att lärare inom skolenheten tillsammans kan diskutera hur olika nyckelbegrepp, som exempelvis *deltar*, *medverkar* och *bidrar*, tolkas och förstås i förhållande till respektive ämne eller ämnesområde. Det är även av vikt att rektorn säkerställer att en samverkan mellan skolenhetens lärare och de lärare i grundskolan som undervisar grundsärskolans elever kommer till stånd. För att kunna följa och utveckla arbetet vidare kan rektorn skapa struktur för mötestillfällena och även själv delta med regelbundenhet vid de tillfällen då lärare diskuterar bedömningsfrågor. För att möjliggöra för lärare att ytterligare utveckla sin bedömarkompetens rekommenderar Skolinspektionen vidare att rektorn kartlägger vilka behov av kompetensutveckling som föreligger hos respektive lärare som undervisar elever i grundsärskolan. Här kan det förslagsvis ingå att rektorn tar reda på hur lärare arbetar med de nationella bedömningsstöden alternativt andra bedömningsverktyg och sedan planerar för de fortbildningsinsatser som kan behövas. Skolinspektionen vill i sammanhanget också

⁴ Läroplan för grundsärskolan (Lgrs22) 2.8 Rektorns ansvar.

betona att eftersom grundsärskolan i Hörby är en liten skolenhet så kan huvudmannen behöva bistå rektorn med att organisera ett samarbete kring kvalitetssäkring av betyg och bedömning tillsammans med andra skolor som ett led i arbetet med en likvärdig bedömning.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.
Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande: Granskningen visar att huvudmannen påbörjat ett arbete med att ge rektorn behovsanpassat stöd och att huvudmannen i viss utsträckning gynnar elevernas kontakter med omgivande samhälle. Granskningen visar dock att huvudmannen i begränsad utsträckning gör självständiga bedömningar av verksamheten och därmed endast till viss del styr mot likvärdighet genom att ge skolan och rektorn förutsättningar för undervisningens genomförande.

Behovsanpassat stöd till rektor och skolenheten

Granskningen visar att huvudmannen påbörjat ett arbete med att ge rektorn behovsanpassat stöd. Rektorn berättar att huvudmannen medvetet arbetar för att höja kvaliteten på grundsärskolan genom att utforma verksamheten som en egen enhet samt att hen fått stöd i att rekrytera lärare. Representanter för huvudmannen säger i intervju att man planerar att utöka antalet lärare i grundsärskolan även inför nästa läsår. Huvudmannen har även stöttat rektorn i omorganisationen av elevhälsan på skolenheten, så att grundsärskolan idag har ett eget elevhälsoteam. Rektorn säger att hen upplever att hen ges stöd och att utvecklingsledaren i förvaltningen har god kännedom och kunskap om verksamheten, men att rektorn upplever svårigheter med att inte ha en heltidstjänst som rektor på skolenheten. Samtidigt framkommer i intervju med huvudmannen att huvudmannen planerar för att rektorn inför nästa läsår

ska ha en heltidstjänst som rektor, fördelad mellan grundsärskolan och en annan mindre enhet. Vid den kommunövergripande föreläsningen gällande nya riktlinjer för betyg och bedömning som huvudmannen anordnade valde huvudmannen att organisera arbetet i tvärgrupper för att möjliggöra för lärare på grundskolan respektive grundsärskolan att samverka och lära av varandra. Vidare framgår att förvaltningen kommer att utöka den centrala kompetensutvecklingen så att den omfattar fyra didaktiska dagar per läsår vilket möjliggör ett arbete riktat mot de lärare som arbetar med elever som studerar del av tid i grundskolan men enligt grundsärskolans kursplaner.

Granskningen visar vidare att huvudmannen i viss utsträckning gynnar elevernas kontakter med omgivande samhälle. Huvudmannen har välkomnat grundsärskolans elever till prao-platser, samt gett elever möjlighet till skuggning i kommunens verksamheter. Eleverna i grundsärskolan deltar förvisso i Framtidskompassen samt omfattas av kulturgarantin, men dessa planer är i dagsläget inte anpassade till grundsärskolans elevgrupp.

Självständig aktör, långsiktighet och systematik

Granskningen visar att huvudmannen ger skolan och rektorn vissa förutsättningar för undervisningens genomförande. Av intervjuer med rektorn och representant för huvudmannen framgår att huvudmannen har tilldelat fler lokaler för grundsärskolan på Georgshillsskolan. Huvudmannen har därmed möjliggjort för rektorn att utveckla verksamheten genom undervisning i mindre grupper vid behov, för ökad flexibilitet. Det framgår vidare av intervjuer att huvudmannen tar ansvar för att grundsärskolan får de lärverktyg och den behovsanpassade utrustning som eleverna behöver. För att höja lärarbehörigheten har huvudmannen även sökt statsbidrag som tilldelas skolenheten för de lärare som väljer att studera behörighetsgivande utbildning till speciallärare. Gällande de ämneslärare i grundskolan som undervisar grundsärskolans elever i grundskoleklass, säger huvudmannens representanter i intervju att de förvisso ser att det är en utmaning, men att rektorn inte har aviserat att det finns specifika behov av exempelvis kompetensutveckling eller fortbildning för dessa lärare. Rektorn har, enligt representant för huvudmannen, däremot flaggat för att elevassistenter behöver fortbildning och huvudmannen har då tipsat om Specialpedagogiska skolmyndighetens utbildningar.

Slutligen visar granskningen att huvudmannen i begränsad utsträckning gör självständiga bedömningar av verksamheten. Av intervjun med huvudmannen framgår att det systematiska kvalitetsarbetet för grundsärskolan inte varit så omfattande, men att huvudmannen tillsammans med rektorn gjort ett omtag för att utveckla detta. Det framgår av intervju med rektorn, huvudmannens representanter och av inskickad

dokumentation att huvudmannen hittills inte haft något digitalt systemstöd för att följa upp varken trygghets- eller kunskapsresultaten i grundskolan. Huvudmannen kan följa kunskapsresultaten för eleverna som läser ämnen i det digitala systemet, men inte resultaten för de elever som läser ämnesområden. Inom en snar framtid kommer dock huvudmannen att kunna följa samtliga elevers kunskapsresultat eftersom det digitala systemet håller på att anpassas till grundskolan. Huvudmannens representanter säger i intervju att det finns ett behov av att kunna följa elevernas resultat och ha detta som underlag vid dialoger med rektorn. Arbetet med att följa upp skolans verksamhet i form av kvalitetsdialoger har påbörjats och rektorn har hittills haft två kvalitetsdialoger med huvudmannens representant. Det framgår att de identifierade framgångsfaktorerna och utmaningarna som anges i kvalitetsdialogerna hittills identifierats av rektorn och personalen på skolenheten. En utmaning för grundskolan som lyfts i intervjun med huvudmannens representanter är trygghet, då grundskolans elever är placerade på grundskola, vilket även nämns i inlämnat underlag från kvalitetsdialoger. Trots detta framgår det av huvudmannens *Kvalitets/verksamhetsplan 2022-2023*, som Skolinspektionen tagit del av, att det i verksamhetsmålen inte finns några utvecklingsåtgärder specificerade för grundskolan eller att huvudmannen gör en självständig bedömning av grundskolans resultat.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla arbetet med att göra självständiga bedömningar och analyser av skolans verksamhet, för att utifrån denna analys kunna ge rektorn goda förutsättningar för undervisningens genomförande.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen genom kvalitetsdialoger ställer kompletterande frågor till rektorn gällande verksamheten, men att huvudmannen inte gör självständiga bedömningar av verksamhetens resultat. Huvudmannen överlämnar således ett stort ansvar för analysarbetet till rektorn och hans personal. Detta försvårar huvudmannens möjligheter att göra bedömningar och identifiera de utmaningar som finns i verksamheten vad gäller att hålla en jämn och hög kvalitet i utbildningen.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska, på huvudmannanivå, systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Av Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete framgår att ett av målen med analysarbetet är att identifiera faktorer som påverkar

måluppfyllelsen och som kan utgöra utgångspunkter för utvecklingsarbetet. I arbetet med att hitta relevanta förklaringar till måluppfyllelsen är det viktigt att huvudmannen hittar sätt att underbygga sina förklaringar med empiriska belägg som innehåller faktorer som huvudmannen kan påverka. Huvudmannen bör även söka förklaringar relaterade till hur skolans faktiska organisation och arbete bedrivs. Vidare framgår att det både på huvudmannanivå och på enhetsnivå är viktigt att analysera hur förutsättningarna och arbetsprocesserna påverkar verksamhetens resultat och måluppfyllelse. I huvudmannens analys är det dessutom viktigt att ta hänsyn till enheternas egna analyser och bedömningar av vad som behöver utvecklas.⁵

Skolinspektionen rekommenderar huvudmannen att utveckla det påbörjade arbetet med att göra självständiga bedömningar och analyser av grundsärskolans resultat. Huvudmannen bör först och främst se till att skolenhetens resultat går att utläsa och att huvudmannen inför resultatdialog analyserar de underlag som finns av skolans resultat. Analysen bör ske i syfte att kunna ställa fördjupade frågor till rektorn om vilka delar av läroplanen som verksamheten är bättre respektive sämre på att leva upp till samt hur huvudmannen kan stödja arbetet vidare. Att säkerställa likvärdighet och kvalitet kan inte helt lämnas över till rektorn, i synnerhet då flera av de undervisande lärarna inte ingår i rektorns organisation.

⁵ Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete, (SKOLFS 2012:98, s. 11-13, 20-34)

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Elsa Widerberg

Elsa Widerberg

Föredragande

Signerat av: Elsa Widerberg

I handläggningen av ärendet har även utredare Sandra Andersson, Kerstin Martinsson och Sarah Bjertner Olsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 8-9 maj 2023. Vidare genomfördes digitala intervjuer med rektorn den 12 maj samt representanter för huvudmannen den 16 maj 2023. Besöket genomfördes av utredare Sandra Andersson, Sarah Bjertner Olsson och Elsa Widerberg.

Grundsärskolan i Hörby är en kommunal grundsärskoleenhet, som leds av en rektor och som är lokalintegrerad på Georgshillsskolan. Georgshillsskolan består av tre olika enheter som leds av var sin rektor: en grundsärskola 1-9, en f-6-skola samt en 7-9-skola. Vid granskningen finns 16 elever på grundsärskolan i årskurserna 2-8, varav elva elever läser ämne och fem elever läser ämnesområde. En övervägande del av eleverna undervisas i grundskoleklass delar av dagen, och vissa lärare på grundskolan undervisar delar av sin tid i grundsärskolan.

Grundsärskolan i Hörby har tidigare varit en del av Georgshillsskolan 7-9, men sedan 2020 är det en egen skolenhet som leds av en rektor. Skolan har tidigare inte haft legitimerade lärare i verksamheten utan eleverna har läst ämnen enligt grundsärskolans läroplan integrerade i grundskolans klasser, eller läst ämnesområden, med stöd av elevassistenter.